

Energi- Forsyning og Klimaudvalget

FOLKETINGET

REJSERAPPORT

DELEGATIONSREJSE TIL FN'S KLIMAKONFERENCE, COP21

Tid: 7.-12. december 2015
Sted: Paris, Frankrig
Deltagere: Thomas Danielsen (V), formand, Jens Joel (S), Lea Wermelin (S), Mikkel Dencker (DF), Maria Reumert Gjerding (EL), Villum Christensen (LA), Christian Poll (ALT), Rasmus Helveg Petersen (RV), Pia Olsen Dyhr (SF) og Mette Abildgaard (KF)
Ledsaget af: Morten Villumsen, Udvalgssekretariatet

1. Formål

Formålet med delegationsrejsen til FN's 21. klimakonference (COP21) var at følge de internationale klimaforhandlinger og i margenen heraf holde møder med andre internationale parlamentarikere, meningsdannere, erhvervslivsrepræsentanter, NGO'er, tænketanke m.v. Delegationen deltog i anden forhandlingsuge, hvor den danske energi-, forsynings- og klimaminister ligeledes deltog. Program for rejsen er vedlagt som bilag.

9. februar 2016
Ref. 15-001081-2
Kontakt: Morten Villumsen

2. Væsentligste punkter fra besøget

Udvalget fulgte FN's klimaforhandlinger gennem daglige briefinger fra den danske delegation, deltagelse i forhandlingsmøder, bilaterale møder og møder med danske ngo'er og erhvervsrepræsentanter.

I lighed med tidligere år blev der afholdt et nordisk parlamentarikermøde med deltagere fra Norge, Sverige og Finland, hvor man drøftede status for forhandlingerne og processen frem mod en ny aftale. I fællesskab med de nordiske lande havde delegationen endvidere møder med parlamentarikere fra Bangladesh, Sydafrika, Tyskland og Indonesien. Delegationen deltog desuden i arrangementer på den danske erhvervsstand hos State of Green, i møder med Dansk Industri, 92-gruppen og de øvrige danske ngo'er, Dansk Energi og i arrangementer i den nordiske pavillon målrettet parlamentarikere.

På de fælles nordiske møder mødte delegationen bl.a. Cicero, Teknologirådet og formanden for det engelske klimaråd. Delegationen havde endvidere lejlighed til at drøfte den politiske og økonomiske situation i Frankrig med den danske ambassadør i Frankrig, Kirsten Biering.

Forhandlingerne var omgivet af optimisme forud for COP21, og optimisme og tilfredshed med tilrettelæggelsen af COP'en var gennemgående under forhandlingerne helt frem til de afsluttende drøftelser af de tre primære udeståender for en aftale: Finansiering, Evaluering og Forpligtelser for ikke-Annex 1 lande (udviklingslande). Der blev indgået en aftale lørdag den 12. december 2015. Aftalen træder i kraft fra 2020.

Aftalen i Paris blev som ønsket en international bindende juridisk aftale med en målsætning om at holde temperaturstigningen et godt stykke under 2° C og

en forpligtelse til at arbejde for at begrænse temperaturstigningen til 1,5° C. Den overordnede ramme er juridisk bindende. Det er de individuelle nationale reduktionsmål imidlertid ikke. De skal indmeldes til klimakonventionens sekretariat.

Aftalen indeholder en ambitionsmekanisme, som indebærer, at parterne hvert femte år vurderer implementeringen med henblik på at kunne øge reduktionsbidragene (stocktake). Det første stocktake finder sted i 2023 og forberedes i 2018.

Aftalen fastholder ambitionen om 100 mia. USD årligt i klimafinansiering og lægger op til at vedtage et højere mål inden 2025.

Arbejdet for en øget indsats inden 2020 (workstream 2) vil være i fokus på COP22 i 2016.

Aftaleteksten og et referat af forhandlingerne udarbejdet af Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er omdelt som bilag, jf. EFK alm. del – bilag124.

3. Opfølgning og sammenhæng med udvalgets tidligere arbejde

Udvalget bør deltage med en delegation til FN's 22. klimakonference i Marrakesh, Marokko, i november 2016, COP22. Det anbefales, at udvalget deltager med den normale delegationsstørrelse på 5 medlemmer. Det foreslås endvidere at undersøge muligheden for at kombinere deltagelsen med et studiebesøg i Marokko.

Udvalget var meget tilfreds med programlægning og baggrundsmateriale og anbefaler, at samme fremgangsmåde anvendes ved COP22.

De fælles møder for de nordiske lande med bilaterale partnere gav mulighed for at arrangere flere samtaler, end det ellers ville have været muligt, og det anbefales at fortsætte denne praksis. Forud for COP22 bør det overvejes, hvilke andre møder med FN-organisationer og lande, der kunne være interessante.

En udfordring var at være tilstrækkeligt briefet om status i forhandlingerne. Om muligt bør delegationen ved COP22 få en kort morgenbriefing på hotellet om status i forhandlingerne eller modtage få linjer om udviklingen på mail, inden dagens møder starter.

Som opfølgning på rejsen anbefaler delegationen:

- At der på COP22 arrangeres et nordisk parlamentarikermøde og møde med andre parlamentarikere, at Nordisk Råd får en rolle i dette og at møderne holdes fælles nordisk.

- At der arrangeres et besøgsprogram i forbindelse med opholdet i Marokko for at få et indtryk af landets arbejde med klima og energi.
- At udvalget holder sig orienteret om udviklingen på området gennem ekspertmøder eller teknisk gennemgange.

Bilag 1: Program for EFK-udvalgets deltagelse i COP21, Paris, 7.-12. december 2015

Mandag den 7. december 2015

07:25	Seneste check-in i Kastrup Lufthavn	<i>Terminal 3</i>
08:25	Afgang til Paris med flynr. SK565	<i>Flyvetid: 2:00</i>
10:25	Ankomst Paris	<i>Charles de Gaulle, Terminal 1</i>
11:00 – 11:25	Transport til hotel med minibus	<i>Ambassaderåd Christian Fich modtager og henter udvalget i arrivals-området i lufthavnen</i>
11:25	Check-in Hotel Radisson, CDG	<i>Hotelbooking foretaget af Energistyrelsen</i>
12:00 – 12:45	Transport til Le Bourget	<i>Shuttle bus, Orange linje, stoppested foran hotellet.</i>
	Akkreditering (udstedelse af badge) ved ankomst til Le Bourget Efterfulgt af frokost	<i>De, som deltager ved COP for første gang, får taget billede til udstedelse af badge</i>
13:00	Rundvisning – Hvis der ikke er tid til dette inden udvalgets møde med 92-gruppen, skubbes rundvisningen til kl 15:00	<i>Kontakt: Anita Valentin</i>
14:00	92-gruppen, statusmøde	<i>Lokale: Hall 6, room 25 Kontakt: Troels Dam Christensen</i>
15:00	Embedsmandsbriefing om forhandlingerne	<i>Lokale: DK delegation Kontakt Caspar Olausson</i>
17:00 – 19:30	Energy Day , arrangeret af State of Green	<i>Lokale: La Gallerie - State of Greens pavilion</i>
19.00 – 21.00	Stocktaking i plenarsalen	
	Transport til Hotel Radisson, CDG	<i>Shuttle bus, Orange linje.</i>

Tirsdag den 8. december 2015

	Morgenmad	<i>Hotellet</i>
--	-----------	-----------------

08:00 – 08:45	Transport til Le Bourget	<i>Shuttle bus, Orange linje, stop- pested foran hotellet</i>
09:15 – 10:30	Møde med nordiske parlamentarikere Bl.a. oplæg fra Cicero (norsk klimatænketank) om forskelle og ligheder mellem landegruppernes synspunkter og ønsker og fra Teknologi Rådet om befolkningernes synspunkter på klimaudfordringen i hhv. rige ilande og fattige ulande	<i>Lokale: Norges delegation Tryggvi Felixson</i>
12:00 – 13:00	DI Energi Tine Roed og Troels Ranis. Drøftelser om den kommende Energikommission	<i>Lokale: State of Green Kontakt: Lars Bach Jensen</i>
14:00	Embedsmandsbriefing om forhandlingerne	<i>Lokale: DK delegation Kontakt Caspar Olausson</i>
16.00 – 17.30	Sideevent om bygningsrenovering Arrangeret af Velux. Jens Joel holder oplæg	<i>State of Green</i>
18:15 – 19:45	Nordisk event om klimatilpasning i praksis på baggrund af NDF's projekter. Grundfos. Oplæg fra Nairobi Vand og en parlamentariker fra Norden (Jens Joel) og en parlamentariker fra det Pan Afrikanske Parlament.	<i>Lokale: Den nordiske pavillon. Steen Gade</i>
18.00	Transport fra Le Bourget til Danmarkshuset	
19:30	Reception i Danmarkshuset Vært Ambassadør Kirsten Biering	<i>Arrangeret af den danske am- bassade</i>
22.00	Transport til Hotel Radisson, CDG	

Onsdag den 9. december 2015

	Morgenmad	<i>Hotellet</i>
08:00 – 08:45	Transport til Le Bourget	<i>Shuttle bus, Orange linje, stop- pested foran hotellet</i>
11:00 – 12:00	Nordisk møde med Bangladesh Pia Olsen Dyhr mødeleder	<i>Lokale: Hal 4, lokale 7 Steen Gade</i>
13:00 – 14:00	Nordisk møde med Tyskland Jens Joel mødeleder	<i>Lokale: Hal 6, lokale 25</i>
14.30 – 15.00	Embedsmandsbriefing om forhandlingerne	<i>Lokale: Danske delegation Kontakt Caspar Olausson</i>

15:00 – 16:00	Nordisk møde med Indonesien Norge er mødeleder	<i>Lokale: Hal 4, lokale 7</i>
20:00 -	Dansk Energi middag. Hôtel du Nord, 102, quai de Jemmapes, 75010 Paris	<i>Jesper Tornbjerg</i>

Torsdag den 10. december 2015

	Morgenmad	<i>Hotellet</i>
08:00 – 08:45	Transport til Le Bourget	<i>Shuttle bus, Orange linje, stoppested foran hotellet.</i>
09:30 – 10:30	Møde med nordiske ministre og parlamentarikere Dialog med nordiske miljø- og klimaministre om status i forhandlingerne og hvordan det nordiske samarbejde kan udnyttes til opfølgningen af COP21.	<i>Lokale: Norges delegationslokale Tryggvi Felixson</i>
12.15 – 13.45	Nordisk event om klimalovgivning i i- og ulande bl.a. med parlamentarikere fra Norden og udviklingslande. Oplæg fra London School of Economics, GLOBE, og parlamentarikere fra Norden, det Pan Afrikanske Parlament og Brasilien.	<i>Lokale: Den nordiske pavillon. Kontakt - Steen Gade</i>
13.00 – 14.30	Sideevent om Arctic Black Carbon Rederiforeningen	<i>Climate generations area - room 7</i>
13.45 – 14.30	Ministerens briefing af udvalget	<i>Lokale: TBC Deltagelse fra GL delegation samt GL fagudvalg</i>
15:00 - 16:00	Nordisk møde med Sydafrika Norge er mødeleder	<i>Lokale: Hal 6, værelse 11 Steen Gade</i>
17:00 – 18:00	Transport til den danske ambassade	<i>RER B og C</i>
18:00 – 20:30	Middag med ambassadøren i ambassadørens residens	<i>Ministeren er vært sammen med den danske ambassadør i Paris, Kirsten Biering</i>
21:30	Udlevering af ny forhandlingstekst – Le Bourget Status fra delegationen	

Fredag den 11. december 2015

	Morgenmad	<i>Hotellet</i>
08:00 – 08:45	Transport til Le Bourget	<i>Shuttle bus, Orange linje, stoppested foran hotellet</i>

13:00 – 14:00	Møde med de danske ngo'er (92-gruppen)	<i>Lokale: Hal 4, nr. 10 Kontakt: Troels Dam Christensen</i>
14.00 – 14.30	Møde med Sex og Samfund om deres rolle ved klimaforhandlingerne.	<i>Ida Klockmann</i>
16:00 – 16.30	Embedsmandsbriefing om forhandlingerne	<i>Lokale: Danske delegation Casper Olausson</i>

Lørdag den 12. december 2015

	Morgenmad, og Check-out, Hotel Radisson, CDG	
08:40	Transport til lufthavnen, Charles de Gaulle	<i>Ambassaden arrangerer transport fra hotellet</i>
	Ankomst til Charles de Gaulle	<i>Terminal 1</i>
10:10	Seneste check-in	
11:10	Afgang til København med flynr. SK566	<i>Flyvetid: 1:50</i>
13:00	Ankomst København	